

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 27.06.2016 г.
		Страница 1 от 21

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ПЛЕВЕН

ФАКУЛТЕТ „ФАРМАЦИЯ“

ОДОБРЯВАМ:
 Декан на ФФ:
 (проф. Т. Веков, д.м.н.)

ВЛИЗА В СИЛА
 ОТ УЧЕБНАТА 2021/2022 Г.

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО

ФАРМАКОЛОГИЯ

ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН

”МАГИСТЪР”

В СПЕЦИАЛНОСТ “ФАРМАЦИЯ”

РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ

(Програмата е разработена в съответствие с процедура на СОПКО PR 03.08.00-в.01/06)

ПЛЕВЕН

2021

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 27.06.2016 г.
		Страница 2 от 21

АНОТАЦИЯ

Фармакология

I модул: Обща фармакология

II модул: Специална фармакология

По единни държавни изисквания – Задължителна

По учебен план на МУ-Плевен – Задължителна

Учебен семестър – VI и VII семестър

Общ хорариум– 180 учебни часа

- VI семестър – 30 ч. лекции и 45 ч. практически упражнения общо 75 ч.
- VII семестър – 60 ч. лекции и 45 ч. практически упражнения общо 105 ч.

Общ брой кредити на дисциплината – 12

Катедра: „Фармакология и токсикология”

Преподаватели:

1. Доц. д-р Руси Георгиев Марев, дм
Рък. кат. „Фармакология”
Ректорат 1, ет. 2, ст. № 272, тел. 064/884 203
2. Доц. д-р Галя Цветанова Ставрева-Маринова,
дм Ректорат 1, ет. 2, ст. № 271, тел. 064/884 131
3. Д-р Диана Илиева Пендичева, д.м., асистент (в конкурс за доцент)
Ректорат 1, ет. 2, ст. № 271, тел. 064/884 131
4. Д-р Антоанета Маринова Пандурска, асистент
Ректорат 1, ет. 2, ст. № 274, тел. 064/884 141
5. Д-р Генка Цветанова Кръстева, асистент
Ректорат 1, ет. 2, ст. № 273, тел. 064/884 180
6. Д-р Пламен Красимиров Кръстев, асистент
Ректорат 1, ет. 2, ст. № 271, тел. 064/884 131

ЦЕЛ И ЗАДАЧИ:

I. ФАРМАКОЛОГИЯ (ОБЩА И СПЕЦИАЛНА ЧАСТ)

Целта на учебния курс по *фармакология* е да запознаят студентите фармацевти с необходимите за тяхната образователна степен и дейност базисни познания за съдбата на лекарствата в организма, лекарствени действия и ефекти, индикации за употреба, нежелани лекарствени реакции, противопоказания на лекарствата. Курсът на обучение включва изучаване на обща и специална фармакология.

В раздела по *обща фармакология* се представят фармакокинетиката и фармакодинамиката на лекарствата. Дефинират се понятията “лекарство”, “лекарствена форма” и “лекарствен продукт”. Разглеждат се резорбцията, разпределението, метаболизма и елиминирането на лекарствата; пътищата на въвеждане и факторите,

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 27.06.2016 г.
		Страница 3 от 21

които повлияват кинетиката и динамиката на лекарствата. Изучават се рецепторни и нерепеторни механизми на действие; основните явления при комбинирано и многократно приложение на лекарствата.

В раздела по *специална фармакология* се представят основните групи лекарства, с данни за тяхната фармакокинетика, фармакодинамика, показания и противопоказания и нежелани лекарствени реакции. В детайли се разглеждат лекарствата, повлияващи централната и периферна нервна система, сърдечно-съдовата система; ендокринната система; противомикробни и противотуморни лекарства и др.

Задачите в курса на обучение целят формиране и затвърждаване у студентите фармацевти на знания и умения относно:

- Основни принципи на кинетиката и действието на лекарствата;
- Основни пътища и начини за приложение на лекарствата;
- Специфични особености на въвеждане на лекарствата, в зависимост от физиологичните фактори, болестния процес и околната среда;
- Практически подходи за информиране, предвиждане и предотвратяване на нежелани лекарствени взаимодействия *“in vivo”* и *“in vitro”*;
- Разпознаване и информиране относно често срещани нежелани лекарствени реакции при употреба на ОТС лекарствени продукти;
- Приложими концепции на фармкоепидемиологията и лекарствена безопасност.

След приключване на курса по фармакология на лекарствените продукти, студентите фармацевти трябва **да са в състояние**:

- Да класифицират лекарствените средства по различни критерии;
- Да се ориентират в многообразието на генеричните и търговски имена на лекарствата и да ги отнасят към определена лекарствена група;
- Да познават фармакокинетичните особености на основни лекарствените средства;
- Да познават фармакодинамичните особености на основни лекарствените средства;
- Да умеят да изписват лекарствените средства в рецепта, спазвайки ортографски формални изисквания;
- Да умеят да търсят и използват актуална и експресна лекарствена информация.
- Да познават и отпускат най-често използваните в медицинската практика ОТС продукти;
- Компетентно да сътрудничат лекаря и пациента при приготвяне и отпускане на предписани лекарства;
- Да могат да инструктират пациентите как да избягват нежелани взаимодействия с храни, напитки и други лекарства.

ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ:

- Лекции
- Практически упражнения
- Семинари

МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ:

- Лекционно изложение, мултимедийни презентации

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 27.06.2016 г.
		Страница 4 от 21

- Дискусии
- Тестови задачи
- Индивидуални фармакотерапевтични задачи с изписване на рецепта
- Анализ на предоставена лекарствена информация
- Подбор и анализ на научна литература
- Самостоятелна подготовка (вкл. подготовка и изнасяне от студенти на кратки мултимедийни презентации върху важни лекарствени групи)

КОНТРОЛ И ОЦЕНКА НА ЗНАНИЯТА:

- Текущо оценяване с тестове, колоквиуми и семинари
- Крайно оценяване чрез практически, писмен и устен изпит в V семестър
- Държавен изпит

ТЕМАТИЧЕН ПЛАН НА ЛЕКЦИОННИЯ КУРС ПО ФАРМАКОЛОГИЯ през учебната 2021-2022 год.

№	ТЕМА	ЛЕКЦИИ БР.	ОБЩО ЧАСОВЕ
I. ОБЩА ФАРМАКОЛОГИЯ			
1.	Предмет и задачи на фармакологията. Понятие за лекарство и лекарствен продукт. Наименования и класификация на лекарствата. Фази и етапи в създаването на нови лекарства.	1	2
2.	Обща фармакодинамика: лекарствено действие и лекарствен ефект и техните взаимодействия. Неспецифични (нерецепторни) и специфични (рецепторни) механизми на лекарствено действие. Видове лекарствени действия.	1	2
3.	Обща фармакодинамика: фактори, влияващи върху лекарствените действия и ефекти от страна на лекарствата, на околната среда и на организма.	1	2
4.	Обща фармакокинетика: същност, основни фармакокинетични процеси. Резорбция, особености на преминаване на лекарствата през бариерни системи и разпределение на лекарствата в организма.	1	2
5.	Обща фармакокинетика: метаболизъм и екскреция на лекарствата.	1	2
6.	Фармакологична характеристика на вегетативната нервна система (ВНС). Класификация на вегетотропните лекарства. Холиномиметици и холинолитици.	1	2
7.	Вегетотропни лекарства:	1	2

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 27.06.2016 г.
		Страница 5 от 21

	адреномиметици и адренолитици.		
8.	Вегетотропни лекарства: периферни миорелаксанти.	1	2
9.	Общи анестетици. Локални анестетици.	1	2
10.	Антиепилептични и антипаркинсонови лекарства.	1	2
11.	Седативни и сънотворни лекарства. Анксиолитици (транквилизатори).	1	2
12.	Антипсихотични и антиманийни лекарства. Стабилизатори на настроението.	1	2
13.	Антидепресанти. Психостимуланти. Ноотропни лекарства.	1	2
14.	Хистамин и антихистаминови лекарства. Серотонинови агонисти и антагонисти. Ейкозаноиди.	1	2
15.	Неопиоидни аналгетици (аналгетици-антипиретици) и нестероидни противовъзпалителни лекарства (НСПВЛ).	1	2
16.	Опиоидни аналгетици: природни, полусинтетични и синтетични.	1	2
17.	Антиревматоидни и антиподагрозни лекарства. Хондропротектори.	1	2
18.	Лекарства за лечение на застойна сърдечна недостатъчност.	1	2
19.	Антистенокардни лекарства.	1	2
20.	Антиаритмични лекарства.	1	2
21.	Антихипертензивни лекарства: централни и периферни симпатиколитици; миотропни вазодилататори; калциеви антагонисти.	1	2
22.	Антихипертензивни лекарства: лекарства повлияващи РААС; диуретици; комбинирани антихипертензивни лекарства.	1	2
23.	Диуретици и антидиуретици.	1	2
24.	Антидислипемични (антиатероматозни) лекарства. Капиляротонични и венотонични лекарства.	1	2
25.	Лекарства, повлияващи хемопоезата: антианемични лекарствени средства и колонистимулиращи фактори.	1	2
26.	Лекарства, повлияващи кръвосъсирването: коагуланти, антикоагуланти, фибринолитици, инхибитори на активираната фибринолиза, антитромбоагреганти.	1	2
27.	Лекарства, действащи върху храносмилателната система: апетитовъзбуждащи и апетитопотискащи (анорексигенни), антиеметици, спазмолитици,	1	2

	ФОРМУЛЯР		Индекс: Фо 04.01.01-02
			Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА		Дата: 27.06.2016 г.
			Страница 6 от 21

	антиулкасни лекарства.		
28.	Лекарства, действащи върху храносмилателната система: хепатопротектори, холеретични, холекинетични лекарства. Очистителни (лаксативни) и антидиарични лекарства. Регулатори на бактериалната чревна флора.	1	2
29.	Лекарства, влияещи върху дихателната система: противокашлични, отхрачващи, лекарства, повлияващи бронхиалната обструкция.	1	2
30.	Инфузионни разтвори и разтвори за парентерално хранене.	1	2
31.	Бета-лактамни антибиотици: пеницилини, цефалоспорини, карбапенеми, монобактами.	1	2
32.	Аминогликозидни антибиотици. Тетрациклини. Амфениколи. Макролиди. Линкозамиди.	1	2
33.	Гликопептиди. Стрептограмини. Полимиксини. Нитрофуранови, оксихинолинови и 4флуорохинолонови производни. Сулфонамиди.	1	2
34.	Противотуберкулозни и антилепрозни лекарства.	1	2
35.	Утероактивни лекарства. Централни гонадоактивни лекарства и полови хормони. Орални контрацептивни лекарства. Анаболни стероиди.	1	2
36.	Хипоталамични и хипофизни хормони и техни аналози. Тиреоактивни лекарства (тиреомиметици, тиреостатици).	1	2
37.	Антидиабетични лекарства.	1	2
38.	Глюкокортикоиди и минералкортикоиди.	1	2
39.	Антипротозойни и антихелминтни лекарства.	1	2
40.	Антимикотични лекарства.	1	2
41.	Противовирусни лекарства.	1	2
42.	Противотуморни лекарства.	1	2
43.	Имуномодулатори.	1	2
44.	Витамины, минерали и олигоементи.	1	2
45.	Антисептици и дизенфектанти.	1	2
	ОБЩО	45	90

ТЕМАТИЧЕН ПЛАН НА ПРАКТИЧЕСКИТЕ УПРАЖНЕНИЯ ПО ФАРМАКОЛОГИЯ

№	ТЕМИ	ЧАСОВЕ
1.	Рецепта. Видове рецепти. Части на рецептата. Съкращения и мерни единици в рецептурата.	3
2.	Лекарствена форма - определение. Видове лекарствени	3

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 27.06.2016 г.
		Страница 7 от 21

	форми. Твърди лекарствени форми: прахове, таблетки, дражета, гранули, капсули, хапчета, сухи екстракти и др. Рецептурни примери.	
3.	Течни лекарствени форми: разтвори, микстури, капки, емулсии, суспензии, флакони и ампули. Рецептурни примери.	3
4.	Полутвърди лекарствени форми: мази, линименти, пластири, свещички и др. Газообразни лекарствени форми. Рецептурни примери.	3
5.	СЕМИНАР ВЪРХУ РЕЦЕПТУРА	3
6.	Фармакология на ВНС. Холинергични лекарствени средства.	3
7.	Адренергични лекарствени средства.	3
8.	Н-холинергични лекарствени средства. Централни миорелаксанти.	3
9.	КОЛОКВИУМ ВЪРХУ ВЕГЕТОТРОПНИ ЛЕКАРСТВЕНИ СРЕДСТВА	3
10.	Фармакология на хистамина и серотонина.	3
11.	Седативни и сънотворни лекарства. Анксиолитици.	3
12.	Противоепилептични и антипаркинсонови лекарствени средства.	3
13.	Невролептици	3
14.	Психостимуланти, антидепресанти и ноотропни лекарствени средства.	3
15.	Местни анестетици	3
16.	Наркотични аналгетици: природни, полусинтетични и синтетични.	3
17.	Ненаркотични аналгетици: пиразолонови, пиразолидиндионови, анилинови, салицилови производни и нестероидни противовъзпалителни средства с друга химична структура.	3
18.	Сърдечно-активни гликозиди и други кардиоинотропни средства.	3
19.	Антистенакардни лекарствени средства.	3
20.	Антиаритмични лекарствени средства.	3
21.	Антихипертензивни лекарствени средства.	3
22.	КОЛОКВИУМ ВЪРХУ ЛЕКАРСТВА, ДЕЙСТВАЩИ ВЪРХУ СЪРДЕЧНО-СЪДОВА СИСТЕМА	
23.	Лекарствени средства, действащи върху кръвта и кръвотворенето.	3
24.	Антимикробни химиотерапевтици - пеницилини, цефаласпорини, макролиди и тетрациклини.	3
25.	Антимикробни химиотерапевтици - хлорамфеникол, ликозамиди, рифампицини, аминогликозиди, полипептиди, хинолони и сулфонамиди.	3
26.	КОЛОКВИУМ ВЪРХУ АНТИБАКТЕРИАЛНИ ХИМИОТЕРАПЕВТИЦИ.	3
27.	Инсулин и перорални антидиабетни лекарствени средства. Глюкокортикостероиди.	3

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 27.06.2016 г.
		Страница 8 от 21

28.	Лекарствени средства, действащи върху храносмилателна система.	3
29.	Лекарствени средства, действащи върху дихателна система.	3
30.	Противотуморни лекарства. Имуномодулатори.	3

ТЕЗИСИ НА ЛЕКЦИИТЕ ПО ФАРМАКОЛОГИЯ

Антидепресанти. Психостимуланти. Ноотропни лекарства.

ТЕМА № 1. ПРЕДМЕТ И ЗАДАЧИ НА ФАРМАКОЛОГИЯТА. ПОНЯТИЕ ЗА ЛЕКАРСТВО, ИЗТОЧНИЦИ ЗА ПОЛУЧАВАНЕ НА ЛЕКАРСТВАТА, НАИМЕНОВАНИЯ НА ЛЕКАРСТВАТА. ФАЗИ И ЕТАПИ В СЪЗДАВАНЕТО НА ЕДНО НОВО ЛЕКАРСТВО

Предмет на фармакологията като базова дисциплина в обучението на студентите по медицина, изучаваща различните аспекти от сложното взаимодействие на организма с лекарствата. Задачи на фармакологията: изучаване ефектите и действията на лекарствата върху органите и системите на организма и анализиране на механизмите, по които те се осъществяват. Понятие за лекарство, източници за получаване на лекарствата, наименования на лекарствата, принципи на класифициране на лекарствата, фази и етапи в създаването на едно ново лекарство. Наименования на лекарствата – химически, международни, търговски имена. АТС кодове. Основни източници на лекарствена информация.

ТЕМА № 2. ОБЩА ФАРМАКОДИНАМИКА. ЛЕКАРСТВЕНО ДЕЙСТВИЕ И ЛЕКАРСТВЕН ЕФЕКТ И ТЕХНИТЕ ВАЗАИМООТНОШЕНИЯ. НЕРЕЦЕПТОРНИ И РЕЦЕПТОРНИ МЕХАНИЗМИ НА ДЕЙСТВИЕ НА ЛЕКАРСТВАТА

Същност на общата фармодинамика. Определение за лекарствен ефект и лекарствено действие и типове взаимоотношения помежду им: примери. Качествена и количествена характеристика на взаимоотношенията лекарствено действие-лекарствен ефект. Значение на познаване скоростта на настъпване на лекарствения ефект и продължителността му за изработване на рационални схеми на назначаване на лекарствата и за научно-обоснованото им комбинирано приложение. Неспецифичен (нерецепторен) и специфичен (рецепторен) механизъм на действие на лекарствата. Афинитет и вътрешна активност - основни характеристики на рецепторно-действащите лекарства. Класификация на специфично действащите лекарства въз основа на резултата от взаимодействието им с рецепторите: агонисти, антагонисти, парциални агонисти и неконкурентни антагонисти

ТЕМА № 3. ОБЩА ФАРМАКОДИНАМИКА. ФАКТОРИ, МОДИФИЦИРАЩИ ЛЕКАРСТВЕНИТЕ ДЕЙСТВИЯ И ЕФЕКТИ ОТ СТРАНА НА ЛЕКАРСТВАТА И НА ОКОЛНАТА СРЕДА, ОТ СТРАНА НА ОРГАНИЗМА: ВЪЗРАСТ, ТЕГЛО, ПОЛ, ГЕНЕТИЧНА ОБУСЛОВЕНОСТ, БИОЛОГИЧЕН РИТЪМ, ПАТОЛОГИЧНИ ПРОЦЕСИ В ОРГАНИЗМА

Зависимост на лекарственото действие и ефект от физичните свойства на лекарствените молекули: агрегатно състояние, кристален строеж, големина на частиците на прахообразните лекарствени средства, разтворимост. Влияние на вида на лекарствените форми (твърди, течни, меки, газообразни) върху лекарствените действия и ефекти. Зависимост на действията и ефектите на лекарствата от приложената доза: линеен тип, тип, ти, сигмолден тип. Видове еднократни дози на лекарствата: линеална, оптимална,

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 27.06.2016 г.
		Страница 9 от 21

максимална. Понятие за терапевтична ширина и терапевтичен индекс на лекарствата. Зависимост на действието и ефекта на лекарствата от тяхната химическа структура: химични елементи, алифатни химични съединения, ароматни химични съединения. Влияние на температурата на средата и атмосферното налягане върху действията и ефектите на лекарствата. Зависимост на действието на лекарството от вида и състава на приеманата храна. Особености в действието на някои лекарства при назначаването им на пушачи и на пациенти, злоупотребяващи с алкохол. Влияние на особеностите на възрастовите периоди, различията в пола и телото на индивидите върху лекарствените ефекти. Индивиди, носители на своеобразен генетичен терен, реагират с необичайни по характер и по степен на изразеност нежелани реакции, при лечението им с лекарствени средства, изискващи за осъществяване на действието си определени механизми, които у тях са дефектни или липсват. Влияние на някои физиологични процеси (честота на сърдечните съкращения, артериално кръвно налягане, тонус на гладката мускулатура, хормонална секреция, телесна температура, болков праг и др.) върху лекарствените ефекти. Особености в действието на някои лекарства при патологични процеси в системите на организма, осъществяващи резорбцията, метаболизма и екскрецията на лекарствени средства.

ТЕМА № 4. ОБЩА ФАРМАКОКИНЕТИКА. СЪЩНОСТ, ОСНОВНИ ФАРМАКОКИНЕТИЧНИ ПРОЦЕСИ. РЕЗОРБЦИЯ И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЛЕКАРСТВАТА В ОРГАНИЗМА

Основни фармакокинетични процеси: резорбция, разпределение, метаболизъм и екскреция на лекарствата. Резорбция на лекарствата и механизми, по които тя се осъществява: филтрация, пасивна дифузия, активен транспорт, улеснена дифузия и пиноцитоза. Специфични характеристики на процесите на резорбция на лекарствата и места на осъществяването им в организма. Биологичен смисъл и последствия от свързването на лекарствата с плазмените протеини. Конкуренция между различни лекарства за едни и същи свързващи места в плазмените протеини и съобразяването ѝ при комбинирано прилагане на лекарствата. Особености на преминаване на лекарствата през кръвно-мозъчната бариера, през палцентата, през корнеалната, кръвно-хуморална и кръвно-ретинна бариерни системи.

Обем на разпределение на лекарствата в организма и начин на определянето му. Реален и теоретичен обем на разпределение. Фактори, влияещи върху разпределението на лекарствата в организма: степен на кръвоснабдяване на различните органи и системи на организма; специфичният афинитет на някои лекарствени средства към определени органи и системи на организма; различната степен на свързване на лекарствата с плазмените протеини.

ТЕМА № 5. ОБЩА ФАРМАКОКИНЕТИКА: МЕТАБОЛИЗЪМ НА ЛЕКАРСТВАТА. ПЪРВА ФАЗА НА ЛЕКАРСТВЕНИЯ МЕТАБОЛИЗЪМ. ВТОРА ФАЗА НА ЛЕКАРСТВЕНИЯ МЕТАБОЛИЗЪМ. ИНДУКЦИЯ И ИНХИБИЦИЯ НА ЛЕКАРСТВЕНИЯ МЕТАБОЛИЗЪМ. ЕКСКРЕЦИЯ НА ЛЕКАРСТВАТА: БЪБРЕЧЕН, ЧЕРНОДРОБЕН, БЕЛОДРОБЕН, КОЖНО-ЛИГАВИЧЕН КЛИРЪНС НА ЛЕКАРСТВАТА

Биологичен смисъл на лекарствения метаболизъм, фази на протичането му, степен на изразеност и органи и системи, в които той се осъществява. Химични реакции на първата фаза на лекарствения метаболизъм: окисление, редукция и хидролиза. Същност и видове синтезни реакции на втората фаза на лекарствения метаболизъм: конюгация с глюкоренова киселина, конюгация с глицин, сулфатна конюгация, ацетилиране, тиоцианатна синтеза. Лекарствени средства със стимулиращ ефект по отношение

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 27.06.2016 г.
		Страница 10 от 21

метаболизирането на други лекарства (индуктори на лекарствения метаболизъм) и лекарствени средства с инхибиращ ефект по отношение метаболизирането на други лекарства (инхибитори на лекарствения метаболизъм). Възможности за медикаментозно повлияване на лекарствения метаболизъм при комбинирано прилагане на лекарствата.

Екскреция на лекарствата: същност, механизми на осъществяването ѝ. Определение за тотален лекарствен клирънс. Специфична характеристика на бъбречната екскреция на лекарствата (гломерулна филтрация и активна тубулна секреция) и фактори, влияещи на елиминирането на лекарствени молекули чрез гломерулна филтрация и чрез тубулна секреция. Аниони и катиони секреторни механизми, конкуриране на различни лекарства за двата механизма и съобразяване на възможностите за повишаване на активната тубулна секреция при комбинирано прилагане на лекарствата. Екскреция на лекарствата чрез жлъчката (с възможност за ентерохепатален кръговрат); с фекалиите, с потните и мастни жлези на кожата, с издишания въздух, с половите секрети, с кърмата у жени кърмачки.

ТЕМА № 6. ФАРМАКОЛОГИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ВЕГЕТАТИВНАТА НЕРВНА СИСТЕМА (ВНС). КЛАСИФИКАЦИЯ НА ВЕГЕТОТРОПНИТЕ ЛЕКАРСТВА. ХОЛИНОМИМЕТИЦИ И ХОЛИНОЛИТИЦИ.

Различия във физиологичните реакции на органите и системите на организма при доминиране на някои от двата дяла на ВНС. Медиатори на двата дяла на ВНС. Парасимпатикомиметици (холиномиметици) с директно и с индиректно действие (антихолинестеразни средства). Парасимпатиколитици (холинолитични) от природен, полусинтетичен и синтетичен произход. Показания за използване на холиномиметиците и холинолитичните като лекарствени средства. Типове нервно-мускулни блокери според механизма на осъществяване на миорелаксиращия ефект. Продължителност на миорелаксацията при двата типа нервно-мускулна блокада и възможности за медикаментозното ѝ повлияване. Фармакокинетична характеристика на лекарствените средства с миорелаксиращ ефект.

ТЕМА № 7. ВЕГЕТОТРОПНИ ЛЕКАРСТВА. АДРЕНЕРГИЧНИ ЛЕКАРСТВЕНИ СРЕДСТВА.

Директни, неселективни (алфа- и бета-) симпатикомиметици (адреномиметици): фармакодинамика, фармакокинетична характеристика на лекарствените средства с естествен, неселективен, директен симпатикомиметичен ефект. Директни, селективни, алфа1- и алфа2- и бета1- и бета2- адреномиметици, индикации за клиничното им използване. Индиректни, неселективни симпатикомиметици: механизъм на действие, представители, показания за назначаването им. Неселективни и селективни алфа-адренолитични (алфа-блокери): представители, индикации за приложение. Неселективни и селективни, пълни и частични бета-адренолитични (бета-блокери): фармакокинетична характеристика на лекарствените средства с бета- блокиращ ефект, показания за клиничното им използване.

ТЕМА № 8. ВЕГЕТОТРОПНИ ЛЕКАРСТВА. N-ХОЛИНЕРГИЧНИ ЛЕКАРСТВЕНИ СРЕДСТВА. ЦЕНТРАЛНИ МИОРЕЛАКСАНТИ.

Класификация на N-холинергичните лекарства. Фармакологична характеристика на N- холиномиметици и N-холинолитични - ганглиоблокери и нервно-мускулни блокери. Фармакокинетика и фармакодинамика на неполяризиращи и недеполяризиращи миорелаксанти, приложение, токсичност, лекарствени взаимодействия. Централни

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 27.06.2016 г.
		Страница 11 от 21

миорелаксанти. Рецептурни примери, решаване на фармакокинетични, фармакодинамични и фармакотерапевтични задачи.

ТЕМА № 9. ОБЩИ АНЕСТЕТИЦИ. ЛОКАЛНИ АНЕСТЕТИЦИ.

Общи анестетици – класификация, механизъм на действие, фармакокинетика, фармакодинамика, лекарствени взаимодействия, нежелани лекарствени реакции, лекарствени препарати. Видове местна анестезия. Природни и синтетични местноанестезиращи средства – класификация, механизъм на действие, фармакокинетика, фармакодинамика, лекарствени взаимодействия, нежелани лекарствени реакции, лекарствени препарати.

ТЕМА № 10. АНТИЕПИЛЕПТИЧНИ И АНТИПАРКИНСОНИ ЛЕКАРСТВА

Химична класификация на антиепилептичните лекарства. Фармакокинетичен профил на представителите на барбитуровите, хидантоиновите, оксазалидиновите, сукцинимидните производни, валпроатите и бензодиазамините. Нежелани реакции, наблюдавани при приложението им. Общи правила за използване на антиепилептичните лекарства. Класификация на антипаркинсовите лекарства, основана на патогенезата на Паркинсоновия синдром. Фармакодинамика и фармакокинетика на антипаркинсовите средства с допаминергичен и централен холинолитичен механизъм на действие. Нежелани лекарствени реакции на антипаркинсовите лекарствени средства.

ТЕМА № 11. СЕДАТИВНИ И СЪНОТВОРНИ ЛЕКАРСТВА. АНКСИОЛИТИЦИ (ТРАНКВИЛИЗАТОРИ).

Описание на съня като физиологично състояние с двете му последователно редуващи се фази:

ортодоксална и парадоксална и възможности за медикаментозна корекция. Барбитурови и небарбитурови сънотворни средства. Фармакокинетична характеристика на лекарствата със сънотворен ефект. Клинични индикации за приложение на барбитуровите сънотворни средства. Нежелани лекарствени реакции, наблюдавани при лечение със сънотворни лекарствени средства. Бромиди и галенови лекарствени форми - производни на ризома валериане, като седативни лекарствени средства. Същност на анксиолитичния ефект и механизъм на реализирането му. Класификация на анксиолитиците. Фармакодинамика и фармакокинетика на представителите на бензодиазепиновите, дифенилметановите производни и на анксиолитици с друга химична структура. Показания за приложение. Нежелани лекарствени реакции на лекарствените средства с транквилизиращ ефект. Развитие на зависимост към бензодиазепиновите транквилизатори.

ТЕМА № 12. АНТИПСИХОТИЧНИ И АНТИМАНИЙНИ ЛЕКАРСТВА. СТАБИЛИЗАТОРИ НА НАСТРОЕНИЕТО.

Същност на невротичния ефект и механизъм на реализирането му. Класификация на невротичите. Фармакодинамика и фармакокинетика на представителите на фенитиазиновите, тиоксантеновите, бутирофеновите, дифенилбутилпиперидиновите, дибензодиазепиновите, дибензооксазепиновите производни и на т.н. атипични невротичи. Клинични индикации за назначаване на невротичите. Нежелани лекарствени реакции на невротичните лекарствени средства.

ТЕМА № 13. АНТИДЕПРЕСАНТИ. ПСИХОСТИМУЛАНТИ. НООТРОПНИ ЛЕКАРСТВА

Антидепресанти - класификация / МАО-инхибитори, трициклически антидепресанти,

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 27.06.2016 г.
		Страница 12 от 21

тетрациклични антидепресанти, селективни инхибитори на невроналното усвояване на серотонина, атипични/, фармакодинамика, и фармакокинетика на лекарствените препарати от различните групи антидепресанти, приложение, нежелани лекарствени реакции. Тимостабилизатори.

ТЕМА № 14. ПСИХОСТИМУЛАНТИ, АНТИДЕПРЕСАНТИ И НООТРОПНИ ЛЕКАРСТВА.

Психостимуланти - класификация /холинергични, ксантинови, фениламинони/, фармакодинамика, приложение, препарати. Антидепресанти - класификация / МАО-инхибитори, трициклични антидепресанти, тетрациклични антидепресанти, селективни инхибитори на невроналното усвояване на серотонина, атипични/, фармакодинамика, и фармакокинетика на лекарствените препарати от различните групи антидепресанти, приложение, нежелани лекарствени реакции. Ноотропни средства - фармакодинамика, приложение, препарати. Рецептурни примери, решаване на фармакокинетични, фармакодинамични и фармакотерапевтични задачи.

ТЕМА № 15. МЕСТНИ АНЕСТЕТИЦИ.

Класификация на местните анестетици според химичната им структура. Фармакологична характеристика на естери на бензоената киселина, естери на ПАБК, амиди. Приложение, нежелани лекарствени реакции, препарати. Рецептурни примери, решаване на фармакокинетични, фармакодинамични и фармакотерапевтични задачи.

ТЕМА № 16. НАРКОТИЧНИ АНАЛГЕТИЦИ.

Класификация на наркотичните аналгетици /природни, полусинтетични и синтетични/, механизъм на действие, фармакокинетика, показания и противопоказания за приложението им . Препарати - лекарствени форми, начин на изписване и приложение. Нежелани лекарствени реакции, токсичност, лечение на отравяне с опиати. Парциални и чисти антагонисти на наркотичните аналгетици, препарати, приложение. Рецептурни примери, решаване на фармакокинетични, фармакодинамични и фармакотерапевтични задачи.

ТЕМА № 17. НЕНАРКОТИЧНИ АНАЛГЕТИЦИ.

Класификация на ненаркотичните аналгетици според химичната структура - салицилати, пиразолонови, анилинови, пиразолидиндиони, пропандиолови, индолоцетни, фенилоцетни пропионови, оксиками, коксиби, комбинирани препарати и др. Селективни инхибитори на COX2. Механизми на аналгетичното, антипиретично и противовъзпалително действие на ненаркотичните аналгетици. Препарати - лекарствени форми, дозиране, клинични индикации и начини на приложение. Нежелани лекарствени реакции. Рецептурни примери, решаване на фармакокинетични, фармакодинамични и фармакотерапевтични задачи.

ТЕМА № 18. СЪРДЕЧНО-АКТИВНИ ГЛИКОЗИДИ /САГ/ И ДРУГИ КАРДИОИНОТРОПНИ ЛЕКАРСТВА.

Роля на САГ за лечението на сърдечна недостатъчност и някои ритъмни нарушения. Източници за получаване на САГ, химическа структура, природни и полусинтетични САГ. Фармакодинамика и фармакокинетика на САГ, показания за приложение, дозиране и начини на въвеждане. Дигиталисова интоксикация - предразполагащи фактори, прояви и лечение. Симпатикомиметици и инодилатори - механизъм на действие, приложение, препарати. Рецептурни примери, решаване на

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 27.06.2016 г.
		Страница 13 от 21

фармакокинетични, фармакодинамични и фармакотерапевтични задачи.

ТЕМА № 19. АНТИСТЕНОКАРДНИ ЛЕКАРСТВА.

Класификация на антистенокардните препарати по групи. Характеристика на ограничени нитрати, бета- блокери, калцеви антагонисти - механизъм на действие, терапевтични и странични ефекти, показания за приложение. Препарати - лекарствени форми, дозиране и начини на приложение. Рецептурни примери, решаване на фармакокинетични, фармакодинамични и фармакотерапевтични задачи.

ТЕМА № 20. АНТИАРИТМИЧНИ ЛЕКАРСТВА.

Класификация на антиаритмичните средства по класове според влиянието им върху основните електро- физиологични свойства на сърцето. Фармакокинетична и фармакокинетична характеристика на представителите от клас I /подкласове А, В и С/, клас II /бета-блокери/, клас III /амиодаронподобни/, клас IV /калциеви антагонисти/. Клинични индикации на антиаритмичните лекарствени средства, нежелани лекарствени реакции. Препарати - лекарствени форми, дозиране и начини на приложение. Рецептурни примери, решаване на фармакокинетични, фармакодинамични и фармакотерапевтични задачи.

ТЕМА № 21. АНТИХИПЕРТЕНЗИВНИ ЛЕКАРСТВА.

Класификация на антихипертензивните лекарства: симпатолитици / централни симпатолитици, ганглиоблокери, пресинаптични блокери, алфа-блокери и бета-блокери/, калциеви антагонисти

/дихидропиридинови и фенилалкиламини/, средства, повлияващи ренин-ангиотензин-алдостероновата система, диуретици - фармакодинамична и фармакокинетична характеристика. Терапевтични подходи за лечение на хипертоничната болест /монотерапия и комбинирана/. Рецептурни примери, решаване на фармакокинетични, фармакодинамични и фармакотерапевтични задачи.

ТЕМА № 22. КОЛОКВИУМ ВЪРХУ ЛЕКАРСТВА,

ДЕЙСТВАЩИ ВЪРХУ СЪРДЕЧНО- СЪДОВАТА СИСТЕМА

ТЕМА № 23 ЛЕКАРСТВА, ДЕЙСТВАЩИ ВЪРХУ КРЪВТА И КРЪВОТВОРЕНЕТО.

Средства, повлияващи хемопоезата: средства, стимулиращи еритропоезата /железни препарати, вит В12, фолиева киселина, еритропоезинови препарати, средства стимулиращи синтеза на еритропоетин/ и средства, стимулиращи левкопоезата /колони-стимулиращи фактори/ - фармакологична характеристика, ефекти, клинични индикации. Средства, повлияващи коагулацията: хемостатици /хемостатици с локален ефект, коагуланти с резорбтивно действие, антифибринолитици/ и средства, инхибиращи кръвосъсирването /фибринолитици, директни и индиректни антикоагуланти, антиагреганти/, ефекти, терапевтични индикации, токсичност, лекарствени взаимодействия. Рецептурни примери, решаване на фармакокинетични, фармакодинамични и фармакотерапевтични задачи.

ТЕМА № 24. АНТИМИКРОБНИ ХИМИОТЕРАПЕВТИЦИ.

ПЕНИЦИЛИНИ, ЦЕФАЛОСПО-РИНИ, МАКРОЛИДИ,

ТЕТРАЦИКЛИНИ, АМФЕНИКОЛИ.

Бета-лактамни антибиотици: Пеницилини /природни пеницилини,

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 27.06.2016 г.
		Страница 14 от 21

полусинтетични пеницилини, протектирани пеницилини/, Цефалоспорици /I поколение, II поколение, III поколение, IV поколение/, моноактами, икарбаленими – фармакологична характеристика, препарати, индикации, начин на приложение, нежелани лекарствени реакции. Макролиди - спектър на действие, фармакокинетика, препарати, индикации, начин на приложение, НЛР. Линкозамиди - механизъм и спектър на действие, фармакокинетика, препарати, индикации, начин на приложение, НЛР. Тетрациклини - механизъм и спектър на действие, фармакокинетика, препарати, индикации, начин на приложение, НЛР. Амфениколи - механизъм и спектър на действие, фармакокинетика, препарати, индикации, начин на приложение, НЛР. Рецептурни примери, решаване на фармакокинетични, фармакодинамични и фармакотерапевтични задачи.

ТЕМА № 25. АНТИМИКРОБНИ ХИМИОТЕРАПЕВТИЦИ. АМИНОГЛИКОЗИДИ, РИФАМИЦИНИ, ПОЛИМИКСИНИ, ГЛИКОПЕПТИДИ, ХИНОЛОНИ, СУЛФОНАМИДИ И ПРОТИВОГЪБИЧКОВИ СРЕДСТВА.

Аминогликозици /природни и полусинтетични/, механизъм и спектър на действие, фармакокинетика, препарати, индикации, начин на приложение, нежелани лекарствени реакции. Рифамицини - механизъм и спектър на действие, фармакокинетика, препарати, индикации, начин на приложение, НЛР. Гликопептиди - механизъм и спектър на действие, фармакокинетика, препарати, индикации, начин на приложение, НЛР. Флуорохинолоци - механизъм и спектър на действие, фармакокинетика, препарати, индикации, начин на приложение, НЛР. Сулфонамиди - механизъм и спектър на действие, фармакокинетика, препарати, индикации, начин на приложение. Антимикотични средства /синтетични производни, антимикотични антибиотици/, механизъм и спектър на действие, фармакокинетика, препарати, индикации, начин на приложение, НЛР. Рецептурни примери, решаване на фармакокинетични, фармакодинамични и фармакотерапевтични задачи.

ТЕМА № 26. КОЛОКВИУМ ВЪРХУ АНТИБАКТЕРИАЛНИ ХИМИОТЕРАПЕВТИЦИ.

Проверка на знанията на студентите върху фармакология на антимикробните средства. Контрол на уменията за кратка характеристики на основните групи лекарства. Самостоятелно изписване на фармако-рецептурни, фармако-динамични и фармако-терапевтични задачи.

ТЕМА № 27. ИНСУЛИН, ПЕРОРАЛНИ АНТИАБЕТНИ СРЕДСТВА И ГЛЮКОКОРТИКОСТЕРОИДИ.

Физиологична характеристика на инсулина. Препарати на инсулина, орални антидиабетични средства

/СУП, бигваниди и инхибитори на алфа-глицозадазата - механизъм, фармакокинетика, приложение, странични лекарствени реакции, взаимодействия, препарати. Основни фармакотерапевтични принципи при лечение на захарния диабет. Кортикостероиди /глюкокортикостероиди и минералкортикостероиди/ - механизъм, фармакокинетика, приложение /заместителна и патогенетична терапия/, странични лекарствени реакции,

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 27.06.2016 г.
		Страница 15 от 21

взаимодействия, препарати. Рецептурни примери, решаване на фармакокинетични, фармакодинамични и фармакотерапевтични задачи.

ТЕМА № 28. ЛЕКАРСТВА, ДЕЙСТВАЩИ ВЪРХУ ДИХАТЕЛНА СИСТЕМА.

Противокашлични средства с централно и периферно действие. Отхрачващи средства - муколитичи, улесняващи отделянето на бронхиалния секрет, втечняващи, вещества, намаляващи бронхиалната секреция, отхрачващи-изгонващи. Антиастматични средства: бета-адреномиметици, фосфодиестеразни инхибитори, М-холинолитичи, мастоцитни протектори, глюкокортикостероиди, левкотриенови блокери. Фармакокинетика и фармакодинамика на представителите по групи, клинично приложение, странични лекарствени реакции, взаимодействия. Рецептурни примери, решаване на фармакокинетични, фармакодинамични и фармакотерапевтични задачи.

ТЕМА № 29. ЛЕКАРСТВА, ДЕЙСТВАЩИ ВЪРХУ ХРАНОСМИЛАТЕЛНА СИСТЕМА.

Лекарствени средства, повлияващи апетита - апетитостимулиращи и апетитопотискащи /анорексигенни средства/. Антиеметици. Антиулкусни средства: средства повлияващи стомашната киселинност /антиациди, H₂-блокери, инхибитори на протонната помпа, холинолитичи/ и средства, повишаващи резистентността на стомашната лигавица - механизъм, фармакокинетика, приложение, нежелани лекарствени реакции, взаимодействия, препарати. Средства, повлияващи мотилитета, очистителни средства, карминативни средства, запичащи средства - видове, препарати, лекарствени форми. Рецептурни примери, решаване на фармакокинетични, фармакодинамични и фармакотерапевтични задачи.

ТЕМА № 30. ПРОТИВОТУМОРНИ ЛЕКАРСТВА. ИМУНОМОДУЛАТОРИ.

Класификация на противотуморните средства, общи принципи на противотуморната терапия, нежелани лекарствени реакции, лекарствена резистентност. Алкилиращи средства. Антиметаболити. Противотуморни средства от растителен произход. Антибиотици. Блокатори на протеиновата синтеза. Хормонални агонисти и антагонисти. Имуномодулатори.

МЕТОДИ ЗА КОНТРОЛ:

ТЕКУЩ КОНТРОЛ

По време на IV семестър от обучението си студентите получават оценки от един семинар върху рецептура, един колоквиум върху вегетотропни лекарства и от решаване на рецептурни, фармако-кинетични, фармакодинамични и фармако-терапевтични задачи по време на практическите занятия. През V семестър от обучението си студентите получават оценки от един колоквиум върху лекарства, влияещи на сърдечно-съдовата система, един колоквиум върху антибактериални лекарства и от решаване на рецептурни, фармако-кинетични, фармакодинамични и фармако-терапевтични задачи по време на практическите занятия.

Окончателната оценка от текущия контрол се изчислява по следния начин:

Окончателна оценка от текущ контрол = 0,5 × оценката от колоквиум (семинар) + 0,5 × средноаритметичната от останалите оценки

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 27.06.2016 г.
		Страница 16 от 21

КРАЕН КОНТРОЛ

- Практически изпит, включващ екстемпорална рецептурна задача (12.5% при формиране на оценката), изписване на лекарствен продукт (12.5%), фармакотерапевтична задача (50%) и тестова задача върху фармакокинетика и фармакодинамика (25%).
- Теоретичен изпит върху три въпроса от конспекта по фармакология: обща фармакология, фармакология на ЦНС и ВНС, и фармакология на изпълнителни органи.

Крайната изпитна оценка се оформя въз основа на оценките от практическия и теоретичния изпит:

0.3 × оценката от практическия изпит + 0.5 × оценката от теоретичния изпит + 0.2

× окончателната оценка от текущ контрол

СИСТЕМА ЗА НАБИРАНЕ НА КРЕДИТИ

Сумарната кредитна оценка се формира от:

1. Кредити от присъствие и участие в практически занятия.
2. Кредити от присъствие на лекции.
3. Кредити от самостоятелна подготовка за практически занятия.
4. Кредити от самостоятелна подготовка за задължителни колоквиуми и тестове.
5. Кредити от самостоятелна подготовка за семестриален изпит.

Общ брой кредити: 11 (аудиторна заетост – 5.2; самостоятелна подготовка за практически занятия, колоквиуми и тестове – 2.4; самостоятелна подготовка за семестриален изпит – 2.4).

МЯСТО НА ДИСЦИПЛИНАТА В ЦЯЛОСТНОТО ОБУЧЕНИЕ ПО СПЕЦИАЛНОСТТА

Фармакологията е задължителна дисциплина в учебния план на специалността „Фармация” и се изучава в IV и V семестър с хорариум 180 часа. Тя осъществява плавен преход между фундаменталните и специалните дисциплини на. Фармакологията е тясно свързана с органичната и неорганичната химия, с микробиологията, ботаниката и фармакогнозията, които предоставят или изучават източници за лекарствени средства. Физиологията, патофизиологията и биохимията представляват фундаментът за оценка на лекарствените действия и ефекти. Това, че фармакологията е теоретична основа на съвременната фармакотерапия и отрежда специално място в изграждане миогледа на бъдещите фармацевти.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Фармакологията запознава студентите по фармация със съдържанието на общата фармакология, включваща задълбочени познания по фармакодинамика и фармакокинетика на лекарствата; и със специалната фармакология, в която лекарствата се изучават по групи, според техните ефекти и

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 27.06.2016 г.
		Страница 17 от 21

прицелно място на действие. Така, свързвайки знанията на студентите за молекулните механизми на лекарствените действия и ефекти, фармакологията поставя основите на научно-обоснованата терапия. Чрез средствата и

ИЗПИТЕН КОСПЕКТ ПО ФАРМАКОЛОГИЯ за студенти по фармация от III курс

ОБЩА ФАРМАКОЛОГИЯ РЕЦЕПТУРА

1. Лекарство. Наименования. Етапи и фази в създаването на ново лекарство.
2. Рецепта - видове, елементи на рецептата. Мерни единици в рецептурата
3. Рецептурни примери за галенови и неогаленови лекарствени форми..
4. Начин на изписване на твърди лекарствени форми: прахове.
5. Начин на изписване на твърди лекарствени форми: таблетки.
6. Начин на изписване на твърди лекарствени форми: дражета и пилули.
7. Начин на изписване на твърди лекарствени форми: капсули.
8. Начин на изписване на течни лекарствени форми: разтвори.
9. Начин на изписване на течни лекарствени форми: микстури.
10. Начин на изписване на течни лекарствени форми: капки.
11. Течни лекарствени форми: емулсии и суспензии - рецептурни примери.
12. Течни лекарствени форми: инфузи и декокти - рецептурни примери.
13. Течни лекарствени форми: ампули и флакони - рецептурни примери.
14. Полутвърди лекарствени форми. Конституенти при полутвърдите лекарствени форми.
15. Полутвърди лекарствени форми: унгвенти - рецептурни примери.
16. Полутвърди лекарствени форми: паста, крем, гел. Рецептурни примери.
17. Полутвърди лекарствени форми: линименти и пластири - начин на изписване.
18. Полутвърди лекарствени форми: супозитории - видове. Рецептурни примери.
19. Газообразни лекарствени форми.
20. Предмет и задачи на фармакологията. Раздели на съвременната фармакология.
21. Понятие за лекарство. Наименования на лекарствата. Фази и етапи в създаването на едно ново лекарство.
22. Обща фармакодинамика: лекарствено действие, лекарствен ефект и техните взаимоотношения. Форми на зависимост на ефекта на лекарствата от приложената доза.
23. Рецепторни и нерецепторни механизми на действие на лекарствата.
24. Фактори, модифициращи лекарственото действие: физико-химични свойства на лекарствата и лекарствена форма.
25. Фактори, модифициращи лекарственото действие: дозиране на лекарствата - видове дози. Терапевтична ширина и терапевтичен индекс.
26. Зависимост на действието на лекарствата от химическата им структура.
27. Фактори, модифициращи лекарственото действие от страна на организма: възраст, пол, телесно тегло. Дозиране на лекарствата в детска и старческа възраст.
28. Генетична обусловеност в действието на лекарствата /фармакогенетика/.
29. Зависимост на действието на лекарствата от факторите на средата, биологичната ритмика и патологични процеси в организма.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 27.06.2016 г.
		Страница 18 от 21

30. Фармакокинетика: резорбция на лекарствените средства чрез пасивна дифузия.
31. Фармакокинетика: резорбция на лекарствените средства чрез активен транспорт, улеснена дифузия и пиноцитоза.
32. Ентерални пътища на въвеждане на лекарствата в организма.
33. Парентерални пътища на въвеждане на лекарствата в организма.
34. Разпределение на лекарствата в организма. Свързване на лекарствата с плазмените и тъканните протеини. Взаимодействие между лекарствата на ниво свързване с плазмените протеини.
35. Фармакокинетика: особености в преминаването на лекарствените средства през специализирани бариерни системи в организма - ХЕБ, плацента, око, простата.
36. Фармакокинетика: метаболизъм /биотрансформация/ на лекарствените средства. Основни химични реакции в първата фаза на лекарствения метаболизъм.
37. Фармакокинетика: метаболизъм /биотрансформация/ на лекарствените средства. Основни химични реакции през втората фаза на лекарствения метаболизъм. Инхибиция и индукция на лекарствения метаболизъм.
38. Фармакокинетика: екскреция на лекарствените средства и техните метаболити - ренални и екстраренални пътища на екскреция.
39. Явления при многократно прилагане на лекарствата: толерантност, лекарствена зависимост, кумулация.
40. Явления при комбинирано прилагане на лекарствата: синергизъм, потенциране, антагонизъм, синергоантагонизъм.

СПЕЦИАЛНА ФАРМАКОЛОГИЯ

41. Характеристика на ВНС от фармакологична гледна точка. Медиатори. Класификация на вегетотропните средства.
42. Холиномиметици с пряко действие.
43. Холиномиметици с непряко действие /антихолинестеразни средства/.
44. М - холинолитици: природни, полусинтетични и синтетични.
45. Средства, действащи блокиращо на нервно-мускулното предаване: недеполяризиращи и деполяризиращи миорелаксанти.
46. Алфа адреномиметици.
47. Бета-адреномиметици: неселективни и селективни.
48. Алфа-адренолитици (алфа-блокери).
49. Бета-адренолитици (бета-блокери).
50. Простагландини, кинини, ангиотензин II.
51. Хистамин и антихистаминови средства.
52. Серотонин и антисеротонинови средства.
53. Характеристика на ЦНС от фармакологична гледна точка. Медиатори в ЦНС.
54. Барбитурови сънотворни лекарствени средства.
55. Небарбитурови сънотворни лекарства. Седативни лекарствени средства.
56. Противогърчови и антиепилептични лекарствени средства.
57. Антипаркинсонови лекарствени средства.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 27.06.2016 г.
		Страница 19 от 21

58. Невролептици.
59. Анксиолитици (транквилизатори).
60. Психоаналептици: ксантинови производни и фенилалкиламини.
61. Антидепресанти.
62. Ноотропни лекарствени средства.
63. Наркотични аналгетици -физиологични противоболеви системи. Природни наркотични аналгетици.
64. Полусинтетични и синтетични наркотични аналгетици.
Клинично приложение. Лечение на остро отравяне с морфин.
65. Ненаркотични аналгетици (нестероидни противовъзпалителни средства): салицилови производни.
66. Ненаркотични аналгетици (нестероидни противовъзпалителни средства): пиразолонови, пиразолидиндионови и анилинови производни.
67. Нестероидни противовъзпалителни средства: производни на индолоцетната, фенилоцетната, пропионовата и еноловата киселини.
68. Нестероидни противовъзпалителни средства: селективни инхибитори на COX-2. Антиревматоидни лекарства.
69. Антиподагрозни лекарствени средства.
70. Местни анестетици.
71. Сърдечно-активни гликозиди. Други кардиотонични средства: β 1-агонисти, инхибитори на фосфодиестераза III (инодилатори) и метаболотропни кардиопротектори.
72. Антиаритмични лекарствени средства.
73. Антистенакардни (антиангинозни) лекарствени средства.
74. Антихипертензивни лекарствени средства: централни и периферни симпатолитици, агонисти на имидазолиновите рецептори.
75. Антихипертензивни лекарствени средства: миотропни вазодилатори и калциеви антагонисти.
76. Антихипертензивни лекарствени средства: ACE-инхибитори (прили) и AT1-блокери (сартани).
77. Антихипертензивни лекарствени средства: диуретици, комбинирани препарати.
78. Периферни съдоразширяващи средства. Венотонични и капиляротонични лекарствени средства.
79. Антиатероматозни лекарствени средства.
80. Физиологични механизми на диурезата. Осмотични диуретици; диуретици, подкиселяващи тъканните течности; живачни диуретици; инхибитори на ензима карбоанхидраза.
81. Салидиуретици /тиазидни и бримкови диуретици/. Калий-съхраняващи диуретици.
82. Лекарствени средства, влияещи върху кръвта: антианемични средства.
83. Лекарствени средства, влияещи върху кръвта: хемостатици, коагуланти, инхибитори на фибринолизата.
84. Лекарствени средства, влияещи върху кръвта: антикоагуланти и фибринолитични.
85. Лекарствени средства, повлияващи маточния мотилитет:

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 27.06.2016 г.
		Страница 20 от 21

- утерокинетични, утеротонични и токолитични лекарствени средства.
86. Лекарствени средства, действащи върху дихателната система: противокашлични и отхрачващи средства.
 87. Лекарствени средства, действащи върху дихателната система: антиастматични средства.
 88. Лекарствени средства, действащи върху храносмилателната система: апетитостимулиращи, апетитопотискащи (анорексигени), противоповръщащи (антиеметични) средства.
 89. Лекарствени средства, действащи върху храносмилателната система: противоязвени (антиулкусни) средства.
 90. Лекарствени средства, действащи върху храносмилателната система: хепатопротективни, жлъчетворни (холеретични), жлъчегонни (холекинетични) и съдържащи панкреатични ензими.
 91. Лекарствени средства, действащи върху храносмилателната система: очистителни (лаксативни), запичащи (антидиарични) и средства за лечение на метеоризма (карминативни средства).
 92. Хипоталамусни и хипофизни хормони -лекарствени препарати.
 93. Тиреоидни и паратиреоидни хормони. Лекарствени средства за лечение на тиреотоксикозата.
 94. Инсулин и перорални антидиабетични средства.
 95. Глюко- и минералкортикоиди –лекарствени препарати.
 96. Андрогени и антиандрогени. Анаболни стероиди – лекарствени препарати.
 97. Естрогени, антиестрогени, гестагени. Перорални контрацептивни средства.
 98. Водно-разтворими витамини: лекарствени препарати.
 99. Масно-разтворими витамини: лекарствени препарати.
 100. Антимикробни химиотерапевтици - механизъм на действие, антибактериален спектър, резистентност към антимикробните средства.
 101. Бета-лактамни антибиотици: пеницилини.
 102. Бета-лактамни антибиотици: цефалоспорици, карбапенеми, карбацефеми и монобактами.
 103. Аминогликозидни и гликопептидни антибиотици.
 104. Тетрациклини - природни и полусинтетични производни. Амфениколи.
 105. Макролиди, стрептограмини, линкозамиди, рифамицини.
 106. Сулфонамиди, полимиксини, други антибиотици (линезолид, мупироцин, фузидин).
 107. Нитрофуранови, оксихинолинови, хинолонови и 4-флуорохинолонови производни.
 108. Противотуберкулозни лекарствени средства.
 109. Противогъбичкови лекарствени средства.
 110. Противовирусни лекарствени средства.
 111. Странични и токсични ефекти на антимикробните лекарствени средства.
 112. Принципи на комбинираното прилагане на антимикробните лекарствени средства.
 113. Противотуморни лекарствени средства.
 114. Лекарствени средства, повлияващи имунитета

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 27.06.2016 г.
		Страница 21 от 21

(имуномодулатори): имуностимулатори и имуносупресори.

115. Антипротозойни и антихелминтни лекарства.

116. Антисептици и дезинфектанти.

ПРЕПОРЪЧВАНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Бояджиева Н., Якимова К. Фармакология, София 2014.
2. Караиванова М., Фармакология за студенти и специализанти, София 2011.
3. Ламбев И., Н. Бояджиева, Фармакология, II^{po} издание, МИ "АРСО", 2010.
4. Ламбев И., Принципи на медицинската фармакология с тестове за студенти, Медицина и физкултура, 2006.
5. B. G. Katzung, Basic and Clinical Pharmacology, Appleton&Lange, 2012.
6. H. P. Rang, M. M. Dale, J. M. Ritter, Pharmacology, Churchill Livingstone, 2012.

29.05.2021 г.

Изготвил програмата: доц. д-р Г. Ставрева